

Hoofdstuk X. Het ophouden van de vreemdeling op een plaats, bestemd voor verhoor

het staande
houden

Krachtens art. 19, eerste lid, Vw kan een persoon, van wie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij vreemdeling is, worden staande gehouden ter vaststelling van zijn identiteit. De bevoegdheid tot staande houden komt toe zowel aan de met de grensbewaking als met het toezicht op vreemdelingen belaste ambtenaren; zij geldt alleen ten opzichte van iemand, van wie aie redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij vreemdeling is. De bevoegdheid is verleend met het doel, een onderzoek naar de identiteit door het stellen van vragen aan de betrokkene mogelijk te maken. Ingeval deze weigert te voldoen aan het bevel tot stilstaan of om te antwoorden op de gestelde vragen of indien om een andere reden zijn identiteit niet aanstonds kan worden vastgesteld, kan het tweede lid van art. 19 Vw worden toegepast.

het overbrengen
naar een plaats,
bestemd voor
verhoor

Het tweede lid van art. 19 Vw regelt de gevallen, waarin een staande gehouden persoon kan worden overgebracht naar een plaats bestemd voor verhoor, en bevat voorts nog een bepaling omtrent zijn oponthoud aldaar. De overbrenging kan plaats vinden in twee gevallen, te weten:

- a. indien de identiteit van de staande gehouden persoon niet aanstonds kan worden vastgesteld en
- b. indien niet aanstonds blijkt dat het de staande gehouden persoon is toegestaan in Nederland te verblijven.

De staande gehouden persoon kan dus ook worden overgebracht naar een plaats van verhoor, indien weliswaar zijn identiteit aanstonds kan worden vastgesteld, maar aan gegronde twijfel onderhevig is of hij wel in Nederland mag verblijven. Twijfel daaromtrent is uiteraard uitgesloten, indien bij het vast-

- stellen -

stellen van de identiteit blijkt, dat do betrol—ene >iederlander is. Men kan twijfel bestaan, indien de staande gehouden persoon aanstonds door het vertonen van een geldig identiteitspapier als bedoeld in art. 54 Vb (juncto bijlage 5 W) kan aantonen dat het hem krachtens een der bepalingen van de artt. 9 en 10 Vw is toegestaan in Nederland te verblijven. In die gevallen kan hij dus niet naar een voor verhoor bestemde plaats worden overgebracht.

Overbrenging kan uiteraard meae plaats vinden, indien aanstonds blijkt dat het de aangehouden persoon niet is toegestaan in Nederland te verblijven. Veelal zal zekerheid daaromtrent evenwel eerst na verhoor kunnen worden verkregen.

Als "plaats bestemd voor verhoor" is allereerst aan te merken iedere plaats, bestemd voor het in verzekering stellen van verdachten, alwaar ingevolge art. 74 Vb de krachtens het derde lid van art. 19 Vw genomen beslissing ten uitvoer wordt gelegd. De aanduiding "plaats bestemd voor verhoor" heeft evenwel een ruimere strekking. Daaronder kan bijvoorbeeld onder bepaalde omstandigheden mede worden begrepen de op een doorlaatpost voor verhoor bestemde ruimte, met name indien het betreft een vreemdeling die in het grensgebied in de nabijheid van een doorlaatpost werd aangetroffen.

Overigens heeft de bij en krachtens art. 19 Vw vastgestelde regeling niet betrekking op vreemdelingen aan wie de toegang tot Nederland werd geweigerd en die - in afwachting van de mogelijkheid tot hun vertrek uit ons land - gedurende enige tijd aan een doorlaatpost worden opgehouden.

Bij de overbrenging naar een plaats bestemd voor verhoor dient erop te worden gelet, dat de staande gehouden persoon zich niet ontdoet van papieren of andere voorwerpen, daar niet alleen reispapieren, maar ook spoorweg-, autobus- of tramkaartjes, adressen van hotels, etiketten in kleding e.d. van nut kunnen zijn ter vaststelling van zijn identiteit, zijn land van herkomst en het doel van zijn komst naar Nederland.

Indien het verhoor dient om de identiteit van de opgehouden persoon vast te stellen, ware deze uitvoerig te verhoren

omtrent levensloop, woonplaatsen, bezochte onderwijsinrichtingen, enz. Zo nodig kunnen ook bij derden, bijv. do afdeling bevolking van een gemeentesecretarie, informatie worden ingewonnen.

onderzoek aan
kleding of
lichaam

Krachtens het vierde lid van art. 19 Vw kan de voor verhoor opgehouden persoon aan kleding of lichaam worden onderzocht en kan zijn bagage worden doorzocht, een en ander voor zover zulks voor de vaststelling van zijn identiteit noodzakelijk is. Van deze bevoegdheid dient een zo beperkt mogelijk gebruik te worden gemaakt. Met name komt onderzoek aan de kleding of zelfs aan het lichaam slechts in aanmerking, nadat alle andere middelen tot het vaststellen van de identiteit van de betrokkene zonder resultaat zijn gebleven. Het spreekt vanzelf, dat zodanig onderzoek aan een vrouw slechts door een vrouw nag worden verricht.

Bij een verhoor dat dient om vast te stellen of het de opgehouden persoon al dan niet is toegestaan in Nederland te verblijven, kan van fouillering of onderzoek van bagage geen sprake zijn.

bijstand door
een advocaat

Bij zijn verhoor kan de opgehouden persoon zich, krachtens het bepaalde in art. 73 Vb doen bijstaan door een advocaat. Van die bevoegdheid dient de betrokkene tijdig, d.w.z. bij het begin van het verhoor, mededeling te worden gedaan. De keuze van een advocaat staat geheel aan de opgehouden persoon. Uiteraard moet hij in de gelegenheid worden gesteld onverwijld contact met de door hem gekozen advocaat op te nemen. De kosten van de rechtskundige bijstand komen ten laste van de opgehouden persoon. Met de aanvang van het verhoor behoeft niet te worden gewacht tot de advocaat is verschenen. Wens de betrokkene echter bepaalde vragen niet te beantwoorden, voordat hij met zijn advocaat overleg heeft gepleegd, dan moet die wens worden geëerbiedigd. De advocaat heeft vrije toegang tot de opgehouden persoon en kan hem alleen spreken, een en ander onder het vereiste toezicht en zonder dat het onderzoek daardoor mag worden opgehouden. Het toezicht strekt niet verder dan om te verzekeren dat de opgehouden persoon zich niet aan het onderzoek onttrekt of be-

- scheiden -

scheiden, die voor het onderzoek van belang zijn, ~~weg~~ maakt. Bij het verhoor wordt de advocaat in de gelegenheid gesteld de nodige opmerkingen te maken.

regiem Art. 73, derde lid, Vb bepaalt, dat aan de opgehouden persoon geen beperkingen worden opgelegd dan die welke door het doel van de vrijheidsbeneming en de orde ter plaatse van het verhoor worden gevorderd. Deze bepaling komt overeen met die van art. 84, derde lid, Vb. De strekking daarvan is duidelijk gemaakt in de nota van toelichting op het Vreemdelingenbesluit (Hoofdstuk V, artt. 82-87).

tijdsduur Het ophouden voor verhoor kan, ingevolge het slot van art. 19 tweede lid, Vw, ten hoogste 6 uur duren, met dien verstande dat de tijd tussen middernacht en 9 uur 'smorgens niet wordt medegerekend. Een uitzondering is echter voorzien in het derde

bevoegdheid tot verlenging; plaats van tenuitvoerlegging lid, dat het hoofd van plaatselijke politie de bevoegdheid verleent tot verlenging van de termijn met ten hoogste 48 uur, indien grond bestaat voor het vermoeden dat het opgehouden persoon niet is toegestaan in Nederland te verblijven. Art. 74 Vb bepaalt, dat in dat geval de vrijheidsbeneming wordt voltrokken op een plaats, bestemd voor het in verzekering stellen van verdachten, dus in een politiebureau of huis van bewaring (of- in bepaalde gevallen- een kazerne der Koninklijke Marechaussee). Bevindt de opgehouden persoon zich derhalve op een andere voor verhoor bestemde plaats (bijv. een doorlaatpost), dan zal hij naar een plaats als voornbedoeld moeten worden overgebracht. Aldaar is hij aan het ter plaatse geldend regiem voor in verzekering gestelden onderworpen.

kennisgeving aan derden Hst hoofd van plaatselijke politie is onder omstandigheden verplicht van zijn beslissing tot verlenging van de termijn kennis te geven aan derden (art. 74 Vb). Deze verplichting geldt steeds, indien de opgehouden persoon minderjarig is. Alsdan dient de mededeling te worden gedaan aan degenen die de ouderlijke macht of de voogdij over de minderjarige uitoefenen. Is de woon- of verblijfplaats van de ouders of de voogd niet bekend, dan verdient het aanbeveling om de diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging van het land

van herkomst van de minderjarige in te lichten, tenzij de vreemdeling tegen zodanige kennisgeving bezwaar maakt. Ingeval de opgehouden persoon meerderjarig is, geldt de mededelingsplicht slechts wanneer de betrokkene verzoekt zijn naaste verwanten of de diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging van zijn land in te lichten. Aan gehuwde vreemdelingen moet steeds uitdrukkelijk worden gevraagd of zij van de gelegenheid om hun echtgenoot te doen inlichten gebruik willen maken. De mededeling geschiedt zo spoedig mogelijk, d. w. z. zo mogelijk telefonisch. Indien de mededeling moet worden gedaan aan personen buiten Nederland, wordt daartoe de snelst mogelijke schriftelijke weg gevolgd. In dat geval kan het de betrokkene worden toegestaan op eigen kosten belanghebbenden telefonisch of telegrafisch in te lichten. Met afwijking in zoverre van het vorenstaande dient ingevolge een tussen Nederland en Groot-Brittannië gemaakte afspraak de betrokken Britse consul steeds - dus ook indien de vreemdeling niet daarom heeft verzocht - terzake te worden geïnformeerd, indien de maatregel tegen een Britse onderdaan wordt getroffen.

gronden voor
verlenging

Het hoofd van plaatselijke politie kan de termijn bedoeld in het tweede lid van art. 19 Vw alleen verlengen, indien grond bestaat voor het vermoeden dat het aan de opgehouden persoon niet is toegestaan in Nederland te verblijven. Deze bepaling dient zo te worden opgevat, dat de termijn ook kan worden verlengd, indien reeds vaststaat dat de opgehouden persoon niet in Nederland mag verblijven. In het vorenstaande werd reeds opgemerkt, dat ook in dat geval een aangehouden persoon naar een plaats van verhoor kan worden overgebracht. Vindt geen onmiddellijke uitzetting plaats (zie Deel E van deze circulaire) dan dient van geval tot geval te worden beslist omtrent de overbrenging en eventueel de verlenging van de in art. 19, tweede lid, Vw bedoelde termijn. Vrijheidsbeneming dient uiteraard te worden beperkt tot de gevallen waarin deze nodig is met het oog op het in te stellen onderzoek of in verband met de uitzetting van de vreemdeling. Indien het om praktische redenen niet wel mogelijk is dat het hoofd van plaatselijke politie zelf de beslissing omtrent de verlenging neemt, kan hij een met het toezicht op vreemdelingen belaste ambtenaar, die tevens hulpofficier van justitie is, aanwijzen om de hier bedoelde bevoegdheid namens hem uit te oefenen. Zodanige aanwijzing zal dan bij voorkeur schriftelijk moeten geschieden. Na beëindiging van de vrijheidsbeneming op grond van het

Eerste wijziging

- bepaalde -

bepaalde in art. 19 Vw - die vrijheidsbeneming kan dus ten hoogste 54 uur duren, waarbij geen rekening is gehouden met de periode bedoeld aan het slot van het tweede lid van dit artikel - moet de opgehouden persoon, indien niet onmiddellijk tot zijn uitzetting wordt overgegaan, hetzij in vrijheid, hetzij in bewaring worden gesteld. Bewaring kan slechts volgen, indien is voldaan aan de daartoe in art. 26 Vw omschreven vereisten (zie Deel E, Hoofdstuk XXIV e.v. van deze circulaire). In gevallen waarin twijfel bestaat omtrent de terzake te volgen gedragslijn kan op de wijze, voorgeschreven in Deel H, onder I, van deze circulaire contact worden opgenomen met de hoofdafdeling Vreemdelingenzaken en Grensbewaking van het Ministerie van Justitie teneinde te vernemen hoe ware te handelen. (Zie met het oog op con in te stellen identiteitsonderzoek tevens hierboven Hoofdstuk VII).

Hoofdstuk XI. Het stellen van aantekeningen in reis- en identiteitspapieren

algemeen

Art. 20 Vw verleent aan de met de grensbewaking of met het toezicht op vreemdelingen belaste ambtenaren de bevoegdheid tot het stellen van aantekeningen in de reis- en identiteitspapieren van vreemdelingen, een en ander overeenkomstig bij algemene maatregel van bestuur te geven regelen. Deze bepaling is nader uitgevoerd bij de artt. 75 en 76 Vb, alsmede de artt. 10 - 14, 17, 18, 38 - 45 en 50 - 52 VV. Deze voorschriften komen in deze circulaire grotendeels reeds ter sprake bij de behandeling van de onderwerpen, waarop de onderscheidene aantekeningen betrekking hebben, zodat hieronder volstaan wordt met het aangeven van enkele algemene regels terzake en verwijzing naar die gedeelten van de circulaire waarin over het stellen van aantekeningen wordt gesproken.

- a. Er mogen geen andere aantekeningen in de reis- of identiteitspapieren van vreemdelingen worden gesteld dan die welke krachtens de Wet zijn voorgeschreven.
- b. Bevoegd tot het stellen van de aantekeningen zijn - in de daartoe bepaalde gevallen - de ambtenaren, belast met de
-grensbewaking-

Eerste wijziging